

РОДІОЛИ КОРЕНІ І КОРЕНЕВИЩА

Rhodiola rosea radix et rhizoma

RHODIOLA ROOT AND RHIZOME

Висушені цілі або фрагментовані підземні частини *Rhodiola rosea* L. (син. *Sedum roseum* (L.) Scop.).

Вміст:

- салідрозид ($C_{14}H_{20}O_7$; М.м. 300.3): не менше 0.1 %, у перерахунку на суху сировину;
- сума розавінів, у перерахунку на розавін ($C_{20}H_{28}O_{10}$; М.м. 428.4): не менше 0.5 %, у перерахунку на суху сировину.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ

А. Ціла сировина. Товсті, дещо зігнуті, малорозгалужені, від циліндричної до бульбоподібної форми кореневища 5–20 см завдовжки й 1–6 см у діаметрі, злам від світло-бежевого до світло-рожевого або червонувато-коричневого кольору, іноді з помітними червонуватими кільцями; зовнішня поверхня від сіруватого або коричневого до червонувато-коричневого кольору, з грубими тріщинами й рубцями, оточеними трикутними або овальними перетинчастими бруньковими листками; головний корінь циліндричний, товстий, до 20 см завдовжки й 1.5 см у діаметрі у верхній частині; бічні корені до 30 см завдовжки, злам від оранжевого до червоного кольору, іноді з тріщинами і зовнішніми шарами, які легко злущуються, виявляючи жовту або світло-бежеву внутрішню зону.

Фрагментована сировина. Зрізи кореневищ неправильної форми, з поверхнею від сіруватого або коричневого до червонувато-коричневого кольору, з грубими тріщинами й рубцями, оточеними трикутними або овальними перетинчастими бруньковими листками, і короткі циліндричні фрагменти бічних коренів зі зломом від оранжевого до червоного кольору, іноді з тріщинами, зовнішні шари легко злущуються, виявляючи жовту або світло-бежеву внутрішню зону.

В. Мікроскопічне дослідження (2.8.23). Порошок червоно-коричневого кольору. Переглядають під мікроскопом, використовуючи хлоральгідрату розчин *P*. У порошку виявляються такі діагностичні структури (Рис. 2893.-1): численні фрагменти кори з таблитчастих шарів з багатогранних клітин (вигляд з поверхні [В]) і більш-менш прямокутних, видовжених клітин (поперечний зріз [А]); фрагменти паренхіми з округлих або овальних клітин [С]; спіральні або драбинчасті судини [Е]; кристали кальцію оксалату біпірамідальної форми можуть бути наявні. Переглядають під мікроскопом, використовуючи розчин 50 % (об/об) гліцерину *P*. У порошку

виявляються вільні або згруповані прості овальні, видовжені крохмальні зерна до 20 мкм у діаметрі [D] з крапчастим центром крохмалеутворення.

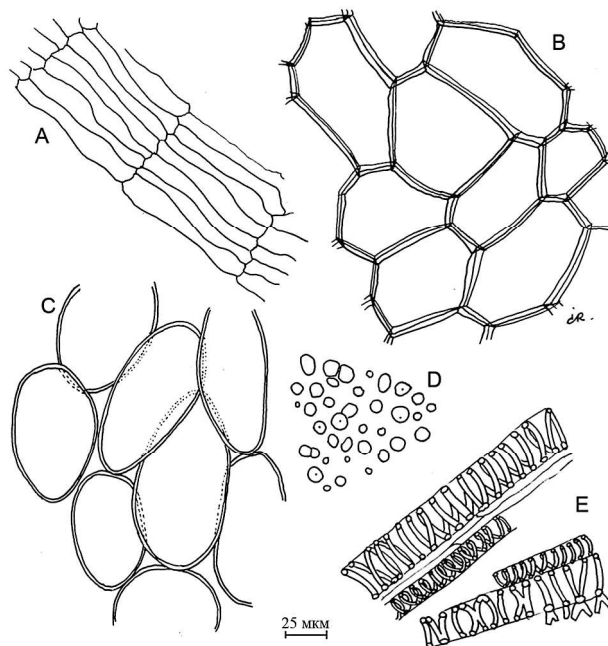

Рисунок 2893.-1. Діагностичні структури родіоли коренів і кореневищ (сдентифікація В)

С. Високоєфективна тонкошарова хроматографія (2.8.25).

Розчин А. 2.0 г дифеніламіну *P* і 2.0 мл аніліну *P* розчиняють в 80 мл метанолу *P*, додають 10 мл фосфорної кислоти *P* і доводять метанолом *P* до об'єму 100.0 мл.

Випробовуваний розчин. До 0.5 г здрібненої на порошок сировини (250) (2.9.12) додають 5.0 мл метанолу *P*, обробляють ультразвуком протягом 10 хв, фільтрують або центрифугують і використовують фільтрат або надосадову рідину.

Розчин порівняння (а). 5 мг розавіну *P* й 3 мг розину *P* розчиняють у метанолі *P* і доводять об'єм розчину тим самим розчинником до 10.0 мл.

Розчин порівняння (б). 2.5 мл розчину порівняння (а) доводять метанолом *P* до об'єму 10.0 мл.

Розчин порівняння (с). 1 мг гарпагозиду *P* і 1 мг агнузиду *P* розчиняють у метанолі *P* і доводять об'єм розчину тим самим розчинником до 10.0 мл.

Маркер інтенсивності (розчини порівняння (а) і (б)): —розавін.

Пластинка: ТШХ-пластинка із шаром силікагелю F_{254} *P* (2–10 мкм).

Рухома фаза: мурашина кислота *P* — вода *P* — метанол *P* — етилацетат *P* (2:10:13:77).

Нанесення: 5 мкл, смугами 8 мм.